

Enkät om klimatpolitik

Detta är en redovisning av och kommentar till de svar som Klimataktion Halmstad fått från de politiska partier som finns representerade i kommunfullmäktige. Enkäten är tänkt att bilda underlag för de tre debatter som ska äga rum på Stadsbiblioteket under våren.

Enkäten skickades ut 7 december 2017 och har besvarats av samtliga partier utom SD, SPI och Trygghetspartiet-Halmstad.

Nedan följer först våra sammanfattande kommentarer till frågorna, därefter kommer frågorna och de olika partiernas svar.

Fråga nr 1

Samtliga partier, med undantag för KD som inte besvarat frågan, är positiva till att avveckla kommunens innehav av fossilbaserade tillgångar (s k divestering). Det är glädjande att Halmstad är en del i en internationell trend där städer, regioner, universitet och företag divesterar som ett led i att minska klimatkrisen.

Vi anser att divesteringen ska vara helt genomförd under nästa mandatperiod.

Fråga nr 2

Klimataktion anser att klimatkrav ska ställas i alla berörda offentliga upphandlingar. S, MP och V delar denna uppfattning. Övriga partier är inte beredda att gå lika långt, även om man är positiva till att klimathänsyn tas vid vissa upphandlingar.

Vi anser att upphandlingspolicyn snarast ska uppdateras för att klimatkrisens utmaningar ska mötas.

Fråga nr 3

Samtliga partier vill minska klimatutsläppen från de kommunala fastigheternas energianvändning. Klimataktions konkreta förslag om att alla kommunala fastigheter får solceller där det är tekniskt möjligt delas av S, C, KD, MP och V.

Fråga nr 4

För att nå Riksdagens klimatmål att minska utsläppen från de inrikes transporterna med minst 70% senast 2030 jämfört med 2010 föreslår partierna utbyggd kollektivtrafik, fler laddstolpar, kommunala fordon med förnybara bränslen, flygresor med drivmedel som delvis innehåller biobränsle och utbyggt cykelnätverk. Enligt Klimataktions uppfattning kommer dessa åtgärder inte att räcka för att nå Riksdagens klimatmål. Radikala och konkreta förslag för att minska biltrafiken är nödvändiga. Klimataktion anser att Halmstad ska delta i den utveckling som sker i många progressiva städer världen över och införa miljözoner för biltrafik som successivt utvidgas.

Vi anser att kommunen snarast ska utarbeta en handlingsplan för minskade utsläpp från transportsektorn.

Fråga nr 5

Partierna delar Klimataktions uppfattning att måltiderna på kommunens och regionens institutioner ska bli mer klimatsmarta. Att svenskarna, inte minst de yngre, det senaste året har minskat sin köttkonsumtion visar att det är möjligt för kommun och region att öka takten i omställningen mot mer klimatvänlig matkonsumtion.

Fråga nr 6

Klimataktion anser att det redan nu behöver avsättas pengar för förebyggande åtgärder mot översvämningar till följd av havsnivåhöjning, stormar och skyfall. Denna uppfattning delas av partierna. Det bör därför snarast beräknas hur stora dessa avsättningar behöver vara. Den omfattning som antyds i partiernas svar är långtifrån tillräcklig.

Fråga nr 7

AP-fonderna placerar ca 1 000 miljarder kr av medborgarnas pensionskapital. Samtliga partier (utom L som inte redovisat partiets ställning i frågan) delar Klimataktions uppfattning att de statliga pensionsfondernas placeringar i fossil energi ska fasas ut. Det är enligt Klimataktion en viktig uppgift för partierna att se till att detta görs under kommande mandatperiod.

Fråga nr 8

Det finns redan mer tillgångar på fossila bränslen än vad klimatet tål, därför är det angeläget att projektering av olja, kol och naturgas förbjuds. Av partierna är det tyvärr endast MP och V som delar denna uppfattning.

Fråga nr 9

Koldioxidskatten är ett viktigt redskap för att minska utsläppen. Den är dock för låg och undantagen för många. På frågan om skatten bör höjas och undantagen avskaffas säger S, MP och V ja. C, L och KD håller delvis med och M säger nej.

Fråga nr 10

På frågan om nya kommersiella byggnader måste ha sina tak täckta med solceller eller växter (i likhet med ny fransk lagstiftning) svarar alla partier utom V nej. S tycker att förslaget är intressant men har inte tagit ställning medan MP tycker att förslaget är värt att utreda.

Fråga nr 11

Samtliga partier har mål för att minska flygets klimatpåverkan. Bland medel som nämns för att nå målen är utbyggda alternativ till flyget, biobränsle, ändringar i EU:s utsläppshandel, frivillig klimatkompensation, miljödifferenterade start- och landavgifter och utsläppstak för flygplatser. Klimataktion anser att dessa åtgärder är otillräckliga. Flyget måste i likhet med andra transportmedel omedelbart beskattas för sina föroreningar. Av partierna är S, MP och V för en sådan skatt.

Fråga nr 12

Sveriges klimatmål om 85% fossilfritt till 2045 avser enbart inhemsk produktion, inte importerade produkter eller utrikes flyg och sjöfart som ger utsläpp nästan jämförbara med de inhemska. På Klimataktions fråga anger S, MP, V och C att sådana mål behövs.

Samtliga partier utom KD redovisar olika förslag för att minska konsumtionsutsläppen.

Fråga 1 *Överföring av kapital från klimat- och miljöförstörande verksamheter (så kallad divestering) till hållbara sådana har avgörande betydelse för att nå klimatmålen.
Kommer ert parti att arbeta för att kommunens innehav av fossilbaserade finansiella tillgångar avvecklas?*

S: Ja

Vi är nöjda med Finanspolicyn i Halmstads kommun. Där beslutades förra året att man skulle ta hänsyn till klimatpåverkan vid kommunens placeringar. Utdrag från Halmstads kommuns finanspolicy: Grundregeln är att placeringar ej ska ske i stater, företag eller organisationer som kan förknippas med oacceptabla arbetsförhållanden, våld, tillverkning av vapen, narkotika, prostitution, kriminell verksamhet, miljöförstöring, oetisk marknadsföring, bristande produktsäkerhet eller som utvinnet fossila bränslen. Kommunen söker istället placeringar i företag som har hållbara lösningar på framtidens utmaningar, exempelvis energieffektiva produkter och tjänster som leder till minskad klimatpåverkan.

M: Ja

Halmstads kommun har en finanspolicy där grundregeln är att placering inte ska ske i företag som utvinnet fossila bränslen. Policyn har dessutom sedan i höstas utökats med principen att kommunen ska söka placeringar i företag som erbjuder hållbara lösningar som minskar klimatpåverkan. Finanspolicyns efterlevnad följs upp årligen.

C: Ja

L: Ja

Vi vill att Halmstad långsiktigt är en 100% fossilfri kommun.

KD:

MP: Ja

När kommunen reviderade sin finansiella policy i höstas förtydligades på Miljöpartiets initiativ avsnittet om hållbara och ansvarsfulla placeringar bland annat genom att slå fast att placeringar inte ska ske i företag som kan förknippas med miljöförstöring eller som utvinnet fossila bränslen.

V: Ja

I vårt senaste lokala planeringsdirektiv med budget (2018-2020) föreslår vi divestering. Vi kommer fortsätta driva detta.

Fråga 2 *Kommun och region är en stor konsument av varor och tjänster och de offentliga upphandlingarna är därför viktiga för minskade utsläpp och hållbar konsumtion och produktion. Kommer ert parti att verka för att klimatkrav ställs i alla berörda offentliga upphandlingar?*

S: Ja

Vi har skrivit in i vårt kommunalpolitiska handlingsprogram att en fråga som vi ska driva i kommande mandatperiod är att vi ska ställa miljökrav vid upphandlingar.

M: Nej

Halmstads kommun har en upphandlingspolicy som statuerar att miljöanpassade produkter ska prioriteras. Detta omfattar mer än enbart klimatkrav. Till stöd för miljöanpassad upphandling används nationella stöd och riktlinjer som tar ett helhetsgrepp om miljöfrågan. Av den anledningen vill vi inte peka ut en enskild miljöfaktor som ska väga tyngre än andra. Däremot kan det finnas anledning att under mandatperioden se över och uppdatera policyn eftersom den snart har 10 år på nacken.

C: Nej

Vi kommer verka för att hållbarhetsperspektivet får väga tungt men vill inte sätta "lovar" på att klimatkrav ställs i ALLA upphandlingar.

L: Nej

Vi kan inte generellt säga att vi kommer att driva det i alla, men många. Viktigt för oss är att upphandlingar ställs så även små lokala aktörer kan delta vilket kan vara en stor klimatvinst när det kommer till exempelvis livsmedel.

KD: Ja

Det görs idag, men det är inte helt lätt med LOU att få till det. Närodlat och annat har vi nått långt och där vill vi bibehålla dagens högt ställda krav.

MP: Ja

Kommunen har en bit kvar att gå innan policyn är helt implementerad i all verksamhet. Vi kommer att jobba aktivt med denna frågan.

Regionen: Ja. Regionen har nyss antagit en ny inköbspolicy med riktlinjer och nya riktlinjer för det interna klimat och miljöarbetet. Följs dessa kommer det att driva frågan om minskade utsläpp i rätt riktning då vi ju också har fått in som mål att regionen ska minska sina koldioxidutsläpp med 80 % till 2025. Uppföljning kommer också att ske, så våra riktlinjer och förslag följs.

V: Ja

Vi har inte varit särskilt aktiva i denna fråga, men tycker det är viktigt att både ställa klimatkrav och sociala krav vid upphandling.

Fråga 3 Kommer ert parti att verka för att alla kommunala fastigheter får solceller där det är tekniskt möjligt?

S: Ja

Ja, det kommer vi. Det sker redan idag successivt.

M: Nej

Vi anser att Halmstad ska arbeta kontinuerligt med att minska klimatpåverkan, men också att vi alltid ska maximera nyttan av de investeringar som vi gör med skattepengar. På fastighetssidan prioriterar vi därför åtgärder som minskar energianvändningen i befintliga fastigheter och som minskar klimatutsläppen vid nyproduktion. Vi vill inte lyfta ut och politiskt peka en enskild teknisk lösning eftersom det låser upp investeringsmedel som hade kunnat ge större klimatnytta på annat håll.

C: Ja

Vi vill verka kraftigt för hållbart byggande och ser det som självklart att kommunala fastigheter vid nyproduktion förses med möjligheter till att producera förnybar energi. Att komplettera redan befintliga fastigheter med detsamma ser vi som mycket positivt.

L: Nej

Vi har ingen sådan generell uppfattning kring just solenergi. Vi vill att alla kommunala fastigheter ska använda sig av en fossilfri energikälla.

KD: Ja

MP: Ja

Det vill vi och vi kommer att driva på att kommunen installerar solceller i lämpliga lägen.

V: Ja

Ja, i vårt senaste förslag till planeringsdirektiv med budget föreslår vi att kommunala byggnader och HFAB:s fastigheter i så stor utsträckning som möjligt ska förses med solpaneler.

Fråga 4 Ett av etappmålen i riksdagens klimatmål är minskade utsläpp från inrikes transporter med minst 70 % senast 2030 jämfört med 2010.

Vilka insatser anser ert parti bör genomföras i Halmstad under den kommande mandatperioden med anledning av detta nationella mål?

S:

I första hand vill vi få bort onödiga dubbeltransporter. I nästa fas vill vi se en övergång till fordon som drivs av alternativa drivmedel.

M:

Person- och varutransporter är mycket viktiga för Halmstad och Halmstadsborna. Vårt fokus ligger därför på åtgärder som möjliggör goda transporter, men som minskar klimatpåverkan.

Vi vill satsa på en utbyggnad av resecentrum för att förbättra möjligheten till klimatsmarta resor till fler destinationer.

Vi har Sveriges första flygplats med inblandning av biobränslen i alla tankningar och vill fortsätta utveckla arbetet för flygresor med minskad klimatpåverkan.

Vi vill fortsätta bygga ut eller ge förutsättningar för utbyggnad av laddinfrastruktur för personbilar.

Vi kommer fortsätta driva på att regionens upphandlingar av busstrafik ska omfatta elbussar, som dessutom har andra positiva effekter i form av minskat buller och minskade kväve-/partikelutsläpp.

C:

Kommunen ska skapa förutsättningar för klimatsmart resande och transporter, för såväl invånare som verksamhet (offentlig och privat). Fortsätta ställa höga krav vid offentlig upphandling. (T.ex. samordnad varudistribution där vi idag ställer krav på bland annat HVO). Inköp av kommunala fordon ska betyda fordon med förnybara bränslen. Tåtortstrafikens bussar ska fortsatt vara fordon som körs på förnyelsebara bränslen. Cykelvägnätet ska byggas ut för att uppmuntra till att lämna bilen hemma.

L:

Vi ber att få återkomma kring denna fråga då vi ännu inte tagit vårt valprogram på ett medlemsmöte. Generellt vill vi bygga ut cykelinfrastrukturen ännu mer och verka för att det finns fler laddstolpar för elbilar runt om i Halmstad.

KD:

I kommunen har vi sedan länge högt ställda utsläppsminskingsmål. Verksamheternas krav styr, men de ska välja det alternativ som ger lägst CO2-avtryck.

MP:

Gällande invånarnas transporter jobbar vi för ändrade transportvanor, så att fler går, cyklar eller åker kollektivt.

Vi vill satsa på att bygga ut gång- och cykelvägnätet samt installera fler laddstolpar till elbilar.

Hållbar samhällsplanering är en förutsättning för minskade utsläpp från trafiken.

Gällande kommunens fordon och transporter arbetar vi för minskade transporter och förnyelsebara bränslen, bland annat genom riktlinjerna för kommunens tjänstefordon, resor i tjänsten och genom samordnad varudistribution. Kommunen har ett årligt fordonsbokslut där utvecklingen kan följas.

V:

- I så stor utsträckning som möjligt stoppa en storskalig Södra infart.
- Vi vill avveckla flygplatsen.
- Vi vill ge busstrafiken företräde och bygga särskilda bussfiler i områden med mycket trafik.
- Fortsätta cykelsatsningar, framförallt utbyggt cykelvägnät mellan tätorterna.
- Ingen ny bilbro över Nissan, men gärna en gång- och cykelbro.
- Alla nyinköp av kommunala fordon ska drivas på fossilfria drivmedel och dagens fordonsflotta ska skyndsamt bytas ut.
- Inrätta en kommunal bil- och cykelpool för att minska antalet bilar på vägarna. Det är även en fördelningspolitisk fråga.
- Avgiftsfri kollektivtrafik för unga upp till 19 år.
- En taxezon i Halmstad kommun, även för enkelbiljetter.
- 1000-kort i kollektivtrafiken, inkluderat färdtjänst.

Fråga 5 *Produktionen av kött- och mejeriprodukter står för en stor del av utsläppen av växthusgaser. Många skolor i Halmstad erbjuder dagligen två rätter, varav den ena är vegetarisk och klimatsmart. Men mer kan göras.*

Kommer ert parti att göra måltiderna på kommunens och regionens institutioner mer klimatsmarta samt minska matsvinnet?

S: Ja

Till att börja med bör alla skolor och förskolor erbjuda ett vegetariskt alternativ. Därefter vill vi se en progression mot mer vegetarisk kost. Vi tror mer på utbildningsinsatser om den vegetariska kostens förträfflighet än på tvång om att äta vegetarisk mat. Det finns en risk att sådana tvång får motsatt effekt.

M: Ja

Det är en svår fråga att besvara med Ja eller Nej eftersom den omfattar två olika frågor (matsvinn och klimatsmart) och dessutom på två olika politiska nivåer (kommun och region). All grundskolor i Halmstad har två lunchalternativ, där det ena ska vara klimatsmart och vegetarisk. Kött- och mejeriprodukter ska helst vara lokalproducerat. Detta är ett system som vi tycker är bra och där eleverna får frihet att själv göra ett klokt val. Arbetet med att minska matsvinnet pågår kontinuerligt i Halmstads skolor och har uppvisat goda resultat. Detta långsiktiga arbete bör fortsätta. Dessa arbetssätt kommer att fortsätta leda till minskat matsvinn och mer klimatsmart mat. Därav svaret Ja. Däremot har vi idag inga politiska förslag på ytterligare åtgärder.

C: Ja

Vi verkar starkt för inköp av lokalt producerade råvaror eftersom att Centerpartiets uppfattning är att de är mer klimatsmarta än råvaror som produceras långt bort, med "åksjuka". Vi anser också att större fokus borde läggas på matkonsumtion som är en mer komplex fråga än matproduktion. Vår uppfattning är att Sverige måste öka sin självförsörjningsgrad, mer inslag av baljväxter och samtidigt minska konsumtionen av kött som produceras mindre hållbart och under sämre djurskyddsregler än de som Sverige satt upp och utvecklat under lång tid. Det är viktigt för den biologiska mångfalden och att man sätter de olika parametrarna i sitt sammanhang.

Vi tror dessutom på betydelsen av måltidens helhetsupplevelse, genom vällagad mat serverad i behagliga miljöer ökas medvetenheten om matens betydelse, kvalitet och värde, och därmed minskas svinnet.

L:

Vi är öppna för att införa en obligatorisk klimatmärkning när det gäller vissa varor som visst kött. Vi ser gärna att vi tar klimatmärkning i beaktning vid inköp av kött och att skolorna sedan kan arbeta med detta gentemot eleverna för att öka deras medvetande kring livsmedel.

För att minska utsläppen och rädda klimatet måste vi äta upp mer av det vi producerar och köper istället för att slänga det, så skolorna måste fortsätta arbeta med matsvinn och information om detta. Det avfall som trots allt blir måste tas tillvara på bästa sätt, till exempel till biogasproduktion.

KD: Ja

MP: Ja

Ja kommunen jobbar kontinuerligt med mer ekologisk och klimatsmart mat och minskat matsvinn. Just nu bland annat genom att fortsätta kompetensutveckla våra kokkar i vegetarisk matlagning, att vegetarisk alltid är minst en av rätterna i skolan och att den kommer först i serveringslinjen och på menyn. Matsvinnet i skolan fortsätter att minska och vi vill arbeta mer med matsvinnet inom äldreomsorgen. Detta är frågor som Miljöpartiet har drivit och fortsätter att jobba för.

V: Ja

I vårt senaste planeringsdirektiv föreslår vi att andelen vegetarisk mat ska fortsätta öka i kommunens verksamheter. I kommunens för- grund- och gymnasieskolor vill vi ha minst en vegetarisk dag i veckan och i förskolan ska barnen kunna välja mellan vegetarisk mat och icke-vegetarisk mat varje dag, precis som i skolan. De barn och elever som vill äta vegansk mat ska kunna välja det i alla skolformer. Andelen ekologiskt och närproducerat måste fortsätta öka och vi vill att Måltidsservice fortsätter sitt arbete med att minska klimatpåverkan.

Fråga 6 *Våra kuststäder kommer allt oftare att drabbas av översvämningar till följd av havsnivåhöjning, stormar och skyfall. Halmstad har ett speciellt utsatt läge. Kommer ert parti att redan nu avsätta pengar för nödvändiga förebyggande åtgärder?*

S: Ja

Vi drev frågan att stora delar av den statliga byggbonusen skulle gå till förebyggande åtgärder.

M: Ja

Pengar finns redan avsatta för riktade åtgärder de kommande åren.

C: Ja

I Femklöverns budget för 2018-2020 finns årligen sex miljoner för klimatanpassningsbehov och översvämningståtgärder.

L: Ja

Vi måste redan nu arbeta förebyggande. De senaste åren har visat att vi måste ständigt vara beredda på att utsättas för översvämning pga klimatförändringar.

KD: Ja

Ja vi är för att man ska utgå från högre nivåer än vad som rekommenderas i risk och sårbarhetsanalysen. Vi bör ha en inriktning på att nybyggnation ska ske 5 meter över havsnivån speciellt i utsatta områden nära Nissans utlopp.

Dikningsföretag måste också ses över så de fullgör sina åtaganden längs med våra vattendrag. För om inte de sköts kan det ge stora konsekvenser med översvämningar uppströms som följd.

För att ta höjd bör nybyggnation och dagvattenfördröjning kunna hantera 100-årsregn utan att resultatet blir översvämningar.

För utbyggnad av dagvatten i kustnära och andra utsatta områden.

MP: Nej

Det finns ingen möjlighet att idag veta kostnaderna för åtgärder av den magnituden.

Det är viktigt att utreda vad som behöver göras för att veta de ekonomiska förutsättningarna innan denna fråga kan besvaras.

V: Ja

Vi har hittills föreslagit årliga klimatanpassningar på 6 Mkr men tror att vi hädanefter kommer behöva satsa betydligt mer. Anpassningar måste göras både vid nybyggnation i särskilt utsatta områden och befintliga utsatta områden. Vi har tidigare föreslagit att använda en del av byggbonusen för att skydda och möjliggöra byggnation i utsatta lägen i Halmstad.

Fråga 7 Anser ert parti att de statliga AP-fondernas placeringar i fossil energi ska fasas ut, divesteras?

S: Ja

De ändrade reglerna för Första-Fjärde AP-fonden är i linje med Parisavtalet, Agenda 2030 och svenska miljö- och klimatmål då fonderna ska utgå från en gemensam värdegrund som baseras på de internationella konventioner som Sverige har skrivit under. Detta kommer att förstärka och tydliggöra regelverket kring fondernas hållbarhetsarbete. Att fonderna i sin förvaltning ska fästa vikt vid hållbarhet skrivs för första gången in i lagstiftningen och kopplingen till de svenska miljömålen och internationella överenskommelser (däribland Parisavtalet) tydliggörs.

M: Ja

Vi hänvisar till den pensionsöverenskommelse som Moderaterna tillsammans med de andra Allianspartierna och regeringen ingick innan årsskiftet. I den står bl.a. följande:

”Inriktningen på det nya fondtorget bestäms av övergripande principer om valfrihet, hållbarhet och kontrollerbarhet. Hållbarhetskraven ska, likt de nya placeringsreglerna för AP-fonderna, minst ta sin utgångspunkt i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat.”

Mer finns att läsa här: <http://www.regeringen.se/4af042/contentassets/cf23cff3664b49da8b3c34b8a85ec83a/pensionsgruppens-overenskommelse-om-langsigtigt-hojda-och-trygga-pensioner.pdf>

C: Ja

Centerpartiet vill att AP-fonderna fasar ut sina innehav av fossila tillgångar och företag som investerar i dessa. Det handlar ju både om att framtidssäkra pensionskapitalet och att skicka en tydlig signal kring en grön omställning.

L:

Vi har inte svar på partiets ställning i denna fråga.

KD:

Det är svårt att helt frikoppla AP-fonderna från all fossil energi, då vissa fondplaceringar kan ha indirekt kopplingar till någon verksamhet som måste ha fossil energi.

Däremot ska inte AP-fonderna direktplacera i fossila fonder.

MP: Ja

- Ja, Miljöpartiet anser att de statliga AP-fonderna och annat offentligt sparande bör bara ha hållbara investeringar och därför bör investeringar i fossil energi fasas ut, divesteras.
- Utöver det anser MP att Staten bör ge ut gröna obligationer för att finansiera en hållbar omställning.
- Och att endast fonder som klassas som hållbara bör få registreras på Pensionsmyndighetens fondtorg.

V: Ja

I vårt punktprogram ekologiskt-ekonomiska punktprogram (eko-eko) som antogs på kongressen 2016 framgår det att ”Vänsterpartiet vill flytta rådande finansiella placeringar, exempelvis AP-fonderna och annat offentligt sparande, från det som smutsar ned med fossil energi till det som ställer om.”

Fråga 8 Anser ert parti att projektering av olja, kol och naturgas ska förbjudas?

S: Nej

Minskade utsläpp av olja, kol och naturgas ska styras på andra sätt. Genom regleringar, skatter och utsläppshandeln.

M: Nej

Vi har inget förslag om att förbjuda projektering av olja, kol och naturgas. Däremot vill vi minska utsläppen av fossila bränslen genom bland annat reduktionsplikt, bonus-malus och bättre förutsättningar för biobränslen. När det gäller utsläppen från basindustrin förespråkar vi en utsläppsfri processteknik och CCS-lösningar.

C: Nej

Att undersöka vad som finns i marken kan vara bra av olika skäl, att därför förbjuda prospektering är inte önskvärt. Kunskap om vad som finns i marken är inte ett problem i sig, men Centerpartiet vill inte bryta fossila tillgångar i Sverige utan istället ställa om till förnybart.

L: Nej

Målet för Liberalerna är att en minskning koldioxidutsläppen ska prioriteras. Vi vill ha mer och närmare europeiskt samarbete på energiområdet vilket kommer leda till lägre kostnader, ökad energisäkerhet och bättre klimat. All fossilfri elproduktion ska välkomnas samtidigt som beroendet av fossil energi som olja, gas och kol måste minska.

Som liberaler tror vi på mer marknad och mindre subventioner. Vi vill att tekniken och marknaden ska driva på utvecklingen. Bidrag och subventioner är dyra och snedvrider konkurrensen. Därför väljer vi att lyssna på alla de experter som till exempel dömer ut det så kallade elcertifikatssystemet. Det är dyrt, bidrar inte till mindre utsläpp utan slår mot vattenkraftens och kärnkraftens lönsamhet. Det är bättre att bestraffa det som smutsar ner än att subventionera det som ska in.

Liberalernas mål är en 100% fossilfri elproduktion.

Liberalerna står inte bakom energiöverrensommelsen.

KD: Nej

Men vi vill se ett totalt stopp för subventioner till brytning och eldning av fossila bränslen inom EU.

MP: Ja

I dagsläget är det inte aktuellt med projektering av fossil energi inom Sveriges gränser, därför har behovet av ett sådant lagförslag inte varit aktuellt. Däremot så driver MP frågan att uranbrytning bör förbjudas i Sverige.

MP och den Svenska regeringen har varit starkt pådrivande för att Världsbanken ska fasa ut utlåning och stöd till projekt inom fossil energi. Detta är nu klubbade som ny Världsbankpolicy, en viktig framgång för Sveriges linje.

V: Ja

I vårt eko-eko-program står följande: "För att nå klimatmålen måste de mesta av de globalt sett kända fyndigheterna av fossila bränslen stanna i marken. Därför anser Vänsterpartiet att inga projekteringar efter olja, kol eller naturgas ska tillåtas."

Fråga 9 Koldioxidskatten har varit och är ett viktigt redskap för minskade utsläpp men undantagen är många och skatten för låg för att nå klimatmålen.

Anser ert parti att undantagen ska avskaffas och att skatten ska höjas?

S: Ja

Det är också det regeringen gjort under mandatperioden. Undantag har avskaffats och CO2 skatten höjs numera automatiskt varje år.

M: Nej

Koldioxidskatt är ett av verktygen för att nå minskade utsläpp. Vi har i dagsläget inga förslag på en generell höjning av koldioxidskatten. Vi anser dessutom att det är viktigt att verktyget används korrekt. Eftersom vi genom EU deltar i utsläppshandelssystemet, kan höjda priser på svenska utsläpp innebära att utsläppen helt enkelt flyttas till andra EU-länder. Vi måste möta klimatutmaningen på både ett nationellt och ett internationellt plan.

C: Ja

Vi tycker att undantagen från skatterna minskar den tilltänkta miljöstyrande effekten och vi vill därför begränsa vissa av dessa undantag. Centerpartiet vill i ett kommande steg slopa nedsättningen av koldioxidskatten för diesel i gruvindustriell verksamhet (för andra fordon än personbilar, lastbilar och bussar) liksom slopa dessa fordons skattebefrielse från energiskatt.

L: Ja, delvis

Vår gröna liberala politik utgår från principen att förorenaren ska betala vilket också slås fast i klimatavtalet, Parisavtalet. Vi tycker att den som smutsar ner ska betala mer.

Skatter bestäms i varje land men vi ser också gärna en gemensam koldioxidskatt och flygskatt inom EU. Dessutom måste systemet med handel med utsläppsrätter förbättras.

Vi vill höja klimatskatterna med runt 5 miljarder samtidigt som skatterna på jobb sänks med 26 miljarder. Exempel på miljö- och klimatskatter är omvänd miljöbilsbonus, reformerat reseavdrag, läckageskatt i jordbruket, borttagande av subventioner till fossila bränslen och skatt på plastpåsar.

KD: Nej

KD anser dock att de skattenedsättningar som idag finns för koldioxidskatt för dieselfordon inom vissa industribranscher tas bort – undantaget jordbruket.

MP: Ja

Ja, en högre koldioxidskatt är ett viktigt styrinstrument. Miljöpartiet var pådrivande för införandet av koldioxidskatten och ligger bakom lagändringen att införa systemet att den nu automatiskt höjs regelbundet med indexering, en viktig framgång.

V: Ja

I vårt eko-eko-program framgår att "Subventionering av miljöskadlig verksamhet måste upphöra eller i speciella fall fasas ut. Det gäller exempelvis skattebefrielse eller nedsättning av koldioxidskatten och andra skatter för bland annat torv och gruvindustri, jordbruket samt för flyg och sjöfart, liksom kärnkraftens delvisa ansvarsfrihet vid händelse av en olycka."

Fråga 10 *Nya franska kommersiella byggnader måste enligt en ny lag ha sina tak helt eller delvis täckta antingen med solceller eller med växter.*

Anser ert parti att detta ska gälla även i Sverige?

S: Varken ja eller nej

Intressant förslag som vi ännu inte tagit ställning till.

M: Nej

Vi har inget förslag om krav på att kommersiella byggnader ska täckas med solceller eller med växter. Däremot förespråkar vi att Sverige ska verka för att minska tullar och andra handelshinder för miljövänlig energiteknik, såsom solceller.

C: Nej

Centerpartiet tycker om solenergi och vill verka för detta. T ex vill vi att det ska bli möjligt att dela på solcellerna på de soligaste taken genom att dra elledningar mellan husen i kvarteret, vilket inte är tillåtet i dag. Vi tror däremot inte på tvingande lagar, utan mer på möjliggörande lagar, inom solenergiområdet.

L: Nej

Vi tror på individens fria val och vill istället stärka konsumentens ställning på elmarknaden. Det kan till exempel handla om att ge konsumenten möjlighet att själv kunna reagera på elpriset genom förändrat eget beteende.

Vi välkomnar all form av fossilfri elproduktion. Tack vare vattenkraften, kärnkraften och förnybar el har vi en klimatsmart och stabil elproduktion som vi vill värna. Vårt fokus ligger på att minska energisystemets utsläpp – både i Sverige och i vårt närområde. Vi håller oss neutrala mellan olika energislag – så länge de är fossilfria.

KD: Nej

MP: Nej

Miljöpartiet ligger bakom att regeringen har 8-faldigat investeringsstödet till solenergi. MP vill också se skapandet av en nationell strategi för solenergi, huruvida vi ska följa den franska modellen med tvingande lagstiftning är något som är värt att utreda men det är inget vi driver i dagsläget. Värt att notera är att Sverige redan i dag har över 53 % förnybar energi i vår elmix, överlägset mest förnybar energi av EU:s medlemsländer.

V: Ja

Så vitt vi vet har partiet inte någon officiell hållning i frågan, men vi är positiva till förslaget.

Fråga 11 Flyget skadar klimatet genom koldioxidutsläpp men dessutom genom en höghöjdseffekt vars verkan är nästan lika stor som koldioxidens. Även biobränslen ger höghöjdseffekt. Utrikes flygtrafik fortsätter att öka varje år. Skatt används som styrmedel för andra trafikslag men flyget har en extremt gynnad ställning som inte följer principen att förorenaren betalar. Avser ditt parti att sätta upp mål för flygets klimatpåverkan, inkl höghöjdspåverkan?

S: Ja

M: se kommentarer

Vi säger nej till regeringens flygskatt. Den flygskatt som regeringen har infört är ineffektiv och flyttar utsläpp utomlands istället för att minska dem.

C: Ja

Centerpartiet tycker att det krävs globala styrmedel för att minska flygsektorns utsläpp. Därför förespråkar Centerpartiet förändringar i EU:s system för utsläppshandel så att det blir dyrare att släppa ut, inte bara för flygsektorn utan för alla utsläppare som ingår i handeln med utsläppsrätter. Vi ser också gärna att alla flyg, även de med slutdestination utanför EU, som idag är undantagna, inordnas i utsläppshandeln. För oss är det självklart att alla sektorer ska stå för sin klimatpåverkan, därför är det extra viktigt att jaga utsläppen med politik som ger konkreta resultat.

L: Ja

Klimatet måste räddas. Klimatmålen som världens ledare enades om i Paris ska nås. Det är positivt att människor reser i världen men flygets utsläpp måste minska. Vi tycker att flyget liksom andra transportslag självfallet ska stå för sina klimatkostnader.

KD: Ja

Flygtrafiken har fördubblats de senaste 20 åren och det spås tillverkas 39 600 plan fram till år 2035 – främst till tillväxtekonomier som Kina och Indien. Inget tyder på att flygtrafiken kommer att minska, och problemet är globalt. KD vill att Sverige så snabbt som möjligt ställer om till ett fossilfritt flyg. En flygskatt har enligt Konjunktursutskottets miljöchef ingen påverkan på EU:s utsläppsnivå och KD anser därför att man snarare bör investera i ny teknik och även ställa om från traditionellt flygbränsle till biobränsle. Biobränsle är 3 gånger dyrare, vilket innebär att en flygskatt snarare skulle hämma omställningen.

MP: Ja

V: Ja

I vårt eko-eko-program framgår flera förslag för att begränsa flygets klimatpåverkan:

- Flygets miljöpåverkan är stor och växande. Att reducera utsläppen innebär i dagsläget att själva flygandet måste minska. Flyget behöver bära sin miljökostnad i mycket högre grad än vad som sker idag inom EU:s utsläppshandel på både utrikes- och inrikesflyget.
- Vänsterpartiet vill göra alternativen till flyget, främst tågtrafiken, attraktivare genom utbyggt järnvägsnät och snabbare och tätare turer, samt genom att gynna det prismässigt genom en flygskatt och ett utsläppstak för flygplatser.
- Landsdelar som saknar realistiska alternativ till flyget ska få undantag från de ökade kostnaderna och begränsningarna för inrikesflyget.
- Vänsterpartiet ska driva krav på kraftiga utsläppsminskningar från internationellt flygande i internationella avtal.
- Vänsterpartiet vill att Sverige även tar ansvar för de konsumtionsrelaterade utsläppen, de växtgasutsläpp som kommer från import och internationella flygresor. Därför vill Vänsterpartiet införa mål och styrmedel för att minska de konsumtionsrelaterade utsläppen.

Fråga 11A Om ja, vilket mål och vilka åtgärder vill ditt parti införa?

S:

Flygskatt, en kvot/reduktionsplikt på flygbränsle, investeringar i snabbjärnväg. Inrikesflyget är med i vårt svenska mål och vi arbetar för att internationellt flyg och sjöfart ska med i FN:s mål. Om nej, varför bör flyget undantas från klimatmål?

M:

Vi står bakom de mål som anges i klimatpolitiska ramverket, som bygger på Miljömålsberedningens överenskommelse där Moderaterna ingick. Inrikes flyg ingår inte i målen, eftersom flyget ingår i EU:s utsläppshandelssystem. Mer finns att läsa här: <http://www.regeringen.se/presmeddelanden/2017/03/proposition-om-historiskt-klimatpolitiskt-ramverk-overlamnas-till-riksdagen/>

Moderaterna har förslagit en rad åtgärder för att minska utsläppen från flyget, bland annat reduktionsplikt för flygbränsle. Vi anser även att det bör vara obligatoriskt för aktörer som säljer flygbiljetter att erbjuda klimatkompensation som ett tillägg vid biljettköp. Vi vill även utreda miljödifferenterade start- och landavgifter, så att flyg med lägre utsläpp kan få lägre avgifter. Samtidigt som vi vill verka för att Sverige ansluter sig till ICAO:s internationella överenskommelse om flygets utsläpp.

C:

L:

1. Effektivisera systemet med handel av utsläppsrätter
2. Mer biodrivmedel i tanken – inför ett reduktionspliktssystem
3. Inför differentierade landningsavgifter
 - a. Inför en europeisk flygskatt
4. Obligatorisk klimatdeklaration i reklam och vid bokning av flygresor

KD:

MP:

Miljöpartiet kämpade hårt för att en flygskatt nu införs. Detta är en viktig framgång. Miljöpartiet är dock inte nöjda med det, vi vill höja nivån på skatten. Vi har inte definierat hur mycket skatten bör höjas men det är uppenbart att den behöver vara betydligt högre.

Utöver flygskatt vill MP utreda att införa marknadsmässig utdelning av slottider för flyget (dvs start- och landningstider) med undantag för vissa regioner med minst fördelaktiga alternativ till flyg (Gotland och norra Norrland).

MP vill införa krav på klimatinformation för flygresor. Det bör tydligt framgå i all annonsering hur många ton koldioxid som flygresan orsakar och det bör märkas utifrån en lättförståelig skala.

V:

Fråga 12A Sveriges klimatmål om 85 % fossilfritt till 2045 avser enbart inhemsk produktion, inte importerade produkter eller utrikes flyg och sjöfart, som ger utsläpp nästan jämförbara med de inhemska.
a) Anser ert parti att det behövs mål även för konsumtionsutsläppen?

S: Ja

Ja, men det får inte blandas ihop med det mål vi har att redovisa enligt internationella överenskommelser. Tex i EU och FN. Miljömålsberedningen (7 partier) var enig att mäta även konsumtionsbaserade utsläpp, dvs inkl flygets klimatpåverkan. Vi står bakom den uppgörelsen. Så vi har ett mål att minska de konsumtionsbaserade utsläppen men inte ett kvantitativt mål. Kvantitativa mål för konsumtion är svårt att sätta. Sverige kan ju inte bestämma över hur produktionen av varor i andra länder går till och vi kan därmed inte påverka utsläppen i andra länder. Stora osäkerheter och felkällor finns i beräkningarna av de konsumtionsbaserade utsläppen.

M: -

Bärande för Moderaternas miljö- och klimatpolitik är principen om att förorenaren betalar. I svaren ovan ges svar bland annat på hur vi vill hantera flygets utsläpp. Viktigaste verktyget för att hantera utsläpp som sker i andra delar av världen är allt jämt internationella överenskommelser. Bara genom att samarbeta kan vi rädda klimatet. Därför är det viktigt att vi driver på internationellt för att säkerställa att fler länder såsom Kina och USA tar sitt ansvar. Redan idag satsar dock Moderaterna stort på internationella klimatinvesteringar och mer än tredubblar regeringens satsning på internationella klimatinvesteringar.

C: Ja

L:

KD: Nej

MP: Ja

Ja, MP vill införa ett etappmål per mandatperiod för minskning av konsumtionens klimatpåverkan.

V: Ja

Se svar under fråga 11.

Fråga 12B b) *Har ert parti förslag till åtgärder för dessa utsläpp?*

S: Ja

Ja. Flygskatt. Men också åtgärder i Livsmedelsstrategin för att öka produktionen av svenska växtbaserade livsmedel. Verkar också för att vi generellt minskar köttkonsumtionen och att det kött vi äter i större utsträckning ska vara svenskt kött som har mindre klimatpåverkan än mycket av det importerade.

M:

Hänvisar till ovanstående svar.

C: Ja

Centerpartiet tycker att skatter på miljöskadliga utsläpp och viss konsumtion måste stå för en högre del av skatteuttaget. Genom grön skatteväxling kan fokus ligga på skatter som bidrar till att lösa miljöproblem, samtidigt som skadliga och snedvridande skatter på arbete och företagande minskar.

L: Ja

Vi anser att det måste till en gemensam europeisk flygskatt samt att det alltid ska tydliggöras i exempelvis reklam riktat till privatpersoner hur en flygresor påverkar klimatet.

KD:

MP: Ja

- Återinför förbränningsskatt på avfall.
- Utred förbud mot förbränning av vissa återvinningsbara material, till exempel plast.
- Sverige bör likt många andra länder förbjuda plastpåsar gjorda av fossil råvara och verka för ett förbud i hela EU.
- Öka det kommunalt och statliga ansvaret för att förebygga avfall och för att återanvända, förslagsvis genom att Miljöbalken ger skyldighet åt kommuner att förebygga avfall.
- Miljöpartiet verkar för att en statlig utredning tillsätts med uppdraget att undersöka vilka reformer som behövs för att främja klimatsmart tjänstekonsumtion över produktkonsumtion samt hur de nya konsumtionsmål vi vill ha kan nås.
- Främja nudging och effektiv information för mer hållbara beteenden.

V: Ja

Se svar under fråga 11.

Fråga *Övriga kommentarer*

S:

Vi noterade en insändare i Hallandsposten angående Helsingborgs kommuns arbete med att minska tjänstemäns och politikers flygresor. Det var ett intressant sätt att angripa frågan. Vi återkommer i den frågan.

M:

C:

L:

KD:

MP:

V:

Vänsterpartiet ser en tydlig koppling mellan kapitalismen och klimatutsläppen. Kapitalismen fördelar jordens resurser extremt ojämnt, mellan klasser, mellan rika och fattiga länder samt mellan kvinnor och män. Varje effektivt omställningsprogram måste se till att kapitalets vinstmaximering underordnas hänsynen till planetens ekologiska gränser och till grundläggande mänskliga behov. Den ekonomiska politiken måste verka aktivt för detta och styra den ekonomiska utvecklingen i en riktning som är anpassad till de ramar som klimat och ekologi sätter upp. Endast en tillväxt som går att förena med omställning till ett hållbart samhälle – det vill säga en socialt och ekologiskt hållbar utveckling - kan accepteras.

En jämlikare fördelning av resurser är en förutsättning för att en kraftigt minskad total resursanvändning ska kunna kombineras med en hög materiell standard för alla, såväl i Sverige som globalt. Omställning till ett hållbart samhälle kommer därför få störst konsekvenser för dem som idag har störst ekologiska fotavtryck och som tar mest resurser i anspråk. Klimatkrisen beror på dåliga strukturer – inte dåliga människor. Ansvaret för omställningen ska därför inte läggas på enskilda människor. Klimat- och miljöproblemen måste vi lösa tillsammans, genom att bygga bra strukturer.